

Lukio- ja yleissivistävä aikuiskoulutus

I. Kuvaus toiminnasta

Turun suomenkielisessä lukio- ja yleissivistävässä aikuiskoulutuksessa on viisi päivälukiota ja iltalukio sekä Turun suomenkielinen työväenopisto. Opiskelijoita suomenkielisissä päivälukioissa on noin 3500. Lukiokoulutuksessa toimivat jokaisen lukion yleislinjojen lisäksi seuraavat valtakunnallisen erityistehtävän saaneet linjat: Urheilulukio (Kerttulin lukio), ICT-linja (Kerttuli) luonnontiedelinja (TSYK), musiikki (Puolalanmäki) sekä taideviestintä (Klassillinen lukio). Tämän lisäksi toimii kaupungin omalla tuella merilukio (TSYK). Iltalukion ja Turun suomenkielisen työväenopiston toiminta on vireää ja kursseille osallistumisissa on saavuttu koronaa edeltänyt tilanne ja jopa ylitetty se. Turun iltalukiossa opiskelee tutkintotavoitteisesti n. 350 opiskelijaa vuosittain. Yksittäisten oppiaineiden opiskelijoita on kesälukiotoiminta mukaan luettuna vuositason yli 2 000. Työväenopistossa järjestettiin lv 2023-2024 yli 25 000 tuntia opetusta.

Turun kaupungin lukiokoulutus on valtakunnallisesti kehittämässä lukiokoulutusta ja erityisesti yhteistyössä Espoon, Helsingin, Jyväskylän, Oulun, Tampereen ja Vantaan kaupunkien kanssa. Lisäksi olemme mukana valtakunnallisissa hankkeissa ja teemme alueellista yhteistyötä VSO:n lukiojoaksen kautta. Yleissivistävä aikuiskoulutus niin Iltalukion kuin työväenopiston osalta ovat keskeisiä vaikuttajia omissa verkostoissaan valtakunnallisesti ja alueellisesti. Turun iltalukio vastaa alueellisen verkko-opetuksen koordinoimisesta ja kehittämisestä Turun seudun toisen asteen etäenkaan puitteissa.

Lukiokoulutuksen tehtävänä on tuottaa korkeatasoista koulutusta, mikä antaa kaikille opiskelijoille tasa-arvoisen mahdollisuuden jatko-opintoihin. Lukiokoulutuksen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Lisäksi koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijoille valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen. Koulutusta alle 18-vuotiaalle opiskelijalle suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Lukiossa otetaan säädösten mukaisesti huomioon opiskelijan opiskeluun liittyvät yksilölliset tarpeet. Opetuksessa kehitetään uusimpia pedagogisia menetelmiä, ja lukiokoulutus on laadullisesti valtakunnallista huippua.

Turun iltalukio tarjoaa aikuisten lukiokoulutusta niin tutkintotavoitteisena kuin harrastusluonteisenakin. TUVA-koulutusta järjestetään erityisesti lukioon hakeutuville nuorille. Turun iltalukio antaa aikuisten perusopetusta, TUVA-koulutusta ja vanhilaopetusta Turun vankilalle. Turun iltalukion laaja opintotarjonta on Turun kaupungin päivälukioiden opiskelijoiden käytävissä maksutta. Opetusta annetaan luokkaopetuksena, verkossa ja hybridimuotoisesti.

Turun suomenkielisessä työväenopistossa toteutetaan vapaan sivistystyön koulutusta, jonka tavoitteena on tukea elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta opiskelijoiden aktiivista kansalaisuutta, parempaa elämän hallintaa, itsensä monipuolista kehittämistä ja yhteisöllisyyttä, sekä edistää kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja moniarvoisuuden toteutumista yhteiskunnassa. Työväenopiston rahoitusmuodot ovat valtionosuus, valtionavustus, hankerahoitus ja opiskelijoiden omarahotusosuudet. Työväenopiston toiminnassa otetaan erityisesti huomioon elinikäinen oppiminen, tarjoamalla monipuolisia ja monialaisia kursseja sekä syrjäytymisvaarassa olevien aktivointi ja maahanmuuttajien suomen kielen ja opiskelutaitojen vahvistaminen. Maahanmuuttajien täysipäiväistä koulutusta on lisätty kaksinkertaiseksi aikaisempiin vuosiin verrattuna.

II. Toimintaympäristön muutos

Lukiokoulutukseen on kohdistunut useita isoja muutoksia viime vuosina, jotka ovat muuttaneet niin lukiota kuin lukiokoulutusta merkittävästi. Tärkeimpiä uudistuksia viime vuosina ovat olleet oppivelvollisuuden pidentäminen, opetussuunnitelmauudistus sekä lukiolain ja ylioppilastutkintolain muutokset. Turun lukiokoulutus on mukana useissa valtakunnallisissa hankkeissa mm. lukiokoulutuksen laadun ja saavutettavuuden kehittämiseksi sekä laatukriteereiden muodostamiseksi. Lisäksi kohteena on pedagogisten menetelmien kehittäminen. Turun lukiokoulutus sai Oppimisen tuki -hankeavustusta YHDESSÄ-hankeelleen, nimenomaan pedagogiikan kehittämiseen. Myös Turun iltalukiassa opiskelee oppivelvollisia, joille tarjotaan maksuttoman oppimateriaalin lisäksi täysimääräiset opintososiaaliset edut. Alle 18-vuotiaat voivat siirtyä aikuislukioon vain erityisestä, tavallisimmin terveydellistä syistä. Tällaisten opiskelijoiden määrä on ollut viime vuosina vakaassa kasvussa. Turun iltalukio pyrkii helpottamaan myös muiden kuin oppivelvollisten mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen, niin tutkintotavoitteiseen kuin harrastusluonteiseen, kiinnittämällä huomiota kohtuullisiin opintomaksuihin ja lainaamalla oppimateriaalia opintojen ajaksi.

Toimintaympäristöön kohdentuu muutoksia jatkossakin. Hallituksen esitykset lukiolain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi tulevat voimaan vuodesta 2025 alkaen portaittain ja muutokset koskevat seuraavia asioita, joihin Turun lukiokoulutus on aloittanut jo valmistautumisen:

- lukiokoulutuksen rahoitusmallin uudistamisen vastaamaan paremmin lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia
- mahdollistetaan englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen (1.8.2026 alkaen)
- luodaan lukiodiplomeille valtakunnallinen kriteeristö ja mahdollistetaan yhden pakollisen ylioppilaskokeen korvaaminen lukiodiplomilla (1.8.2027 alkaen)
- säädetään lukiolaisen oikeudesta tukiopetukseen (1.8.2025 alkaen)
- selvitetään ja arvioidaan mahdollisuutta lisätä liikunnanopetusta viikoittaiseksi koko lukiokoulutuksen ajan.

Toimintaympäristöön tulee keskeisesti vaikuttamaan korkeakoulujen todistusvalinnan kehittäminen ja uusien pisteytysmallien käyttöönotto kevään 2026 yhteishaun yhteydessä. Tämä muutos koskee lukio-opintonsa syksyllä 2023 tai myöhemmin aloittaneita nuoria. On huomattava, että todistusvalinnan kehittämiseen liittyy paitsi uusi pisteytysmalli, myös valintakokeiden aikataulun ja sisältöjen uudistaminen. Jälkimmäinen uudistus otetaan käyttöön kevään 2025 valintakokeissa ja se vähentää merkittävästi hakijoiden työmäärää, kun valintakokeiden määrä tippuu yhdeksään ja aikataulu muotoutuu siten, että todistusvalinnassa valituksi tulleiden ei tarvitse enää osallistua valintakokeisiin.

Yleissivistävän aikuiskoulutuksen osalta voidaan Turun suomenkielisen työväenopiston ja Turun Iltalukion osalta todeta seuraavaa. Työväenopiston toiminnassa korostuu kansalaisten elinikäinen oppiminen, maahanmuuttajien suomen kielen ja opiskelutaitojen vahvistaminen sekä syrjäytymisvaarassa olevien aktivointi. Työväenopisto kehittää entistä monipuolisempaa ja saman aineen sisällä monitasoisempaa kurssitarjontaa ja vastaa tehokkaammin syrjäytymisvaarassa olevien aktivointiin ja maahanmuuttajien perusopiskelutaitojen vahvistamiseen tarjontaan lisätyillä päiväkursseilla. Opiston kurseja pidetään eri puolilla Turkuu, jotta myös lähiöissä voidaan opiskella. Turun iltalukio kehittää toimintaansa yhteistyössä Turun kaupungin päivälukioiden kanssa sekä osallistumalla aktiivisesti Aikuislukioliitto ry:n toimintaan. Opettajat toimivat Aikuislukioiden opettajat ry:ssä ja rehtori Aikuislukioiden rehtorit ry:ssä. Alueellista verkko-opetusta kehitetään Turun seudun toisen asteen etärenkaan puitteissa ja myös Länsi-Suomen läänin reaali- ja yhteistyössä. Kehittämistyön ajankohtaisina teemoina ovat erityisopetus ja opinto-ohjaus verkossa sekä hybridiopetus. Alkaneena lukuvuotena on tarkoitus vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä, syyslukukaudella Viron aikuislukioiden ja kevätlukukaudella Ruotsin aikuislukioita vastaavien toimijoiden kanssa.

III. Kehittämissuunnitelma

Oppijaa koskeva kehittäminen

Päivälukiot

- Toisen asteen Tuen strategian käyttöönotto ja oppimisen tuen kehittäminen mm. lisäämällä erityisopettaja- ja opinto-ohjaajaresurssia lukioissa
- Oppimisen tuki -hanke
- Laatu-hanke

Yleissivistävä aikuiskoulutus

Iltalukio

- Iltalukio tehostaa oppivelvollisuusopiskelijoiden opintopolun rakentamista.
- Iltalukiassa lähiopetuksen volyymin vahvistaminen.
- Iltalukion oppimisen tuen kehittäminen ja päivälukiosta iltalukioon siirtymisen sujuvoittaminen.
- Iltalukion opiskeluhuollollisen resurssin turvaaminen

Työväenopisto

- Työväenopiston osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- Työväenopiston opintopistekurssien lisääminen kurssitarjontaan
- Työväenopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toteuttaminen

Opetus- ja ohjaushenkilöstöä koskeva kehittäminen

Päivälukiot

- Toisen asteen Tuen strategian käyttöönotto ja oppimisen tuen kehittäminen strategiassa linjatun mukaisesti.

Yleissivistävä aikuiskoulutus

Iltalukio

- Iltalukion oppimisen tuen kehittäminen

Työväenopisto

- Työväenopiston opistokurssien lisääminen
- Työväenopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toteuttaminen

Palveluiden järjestämistä koskeva kehittäminen

Lukiokoulutus

- Monimuoto-opetuksen kehittäminen verkko-opetukseen panostamalla

- Mahdollisen englanninkieliseen ylioppilastutkintoon käyttöönottoon ja englanninkielisen opetukseen valmistautuminen
- Vieraiden kielten opiskelun lisääminen
- DigiOnen pilotointi sekä käyttöönottoon valmistautuminen
- Laadukas ja saavutettava Turun lukiokoulutus –hankkeen läpivienti
 - Laadunhallinnan kokonaisuuden rakentaminen
 - Tiedolla johtamisen mallin kehittäminen
 - Toimintakulttuurin uudistaminen

Yleissivistävä aikuiskoulutus

Iltalukio

- Lähiopetuksen volyymin vahvistaminen

Työväenopisto

- Työväenopiston hallinnon vahvistaminen

IV. Yhteisvaikuttava ja poikkialainen toiminta

Turun lukio- ja yleissivistävän aikuiskoulutuksen palvelualueella toteutetaan seuraavia Uuden Turun toimintamalleja:

- Toimenpiteet segregaatian ja sen vaikutusten vähentämiseksi sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi
 - käynnistetään koulusegregaatian vähentämisen toimenpideohjelma
 - vahvistetaan lasten ja nuorten lukutaitoa ja kielellisiä valmiuksia käynnistämällä Lukutaito-ohjelman toimenpiteet
 - kehitetään yhteisöllisen opiskeluhuollon alueellisia ja koulukohtaisia toimintamalleja kaikilla kouluasteilla
 - otetaan käyttöön toimintamallit ehkäistä kiusaamista, syrjintää, häirintää, häiriökäyttäytymistä ja väkivaltaa varhaiskasvatuksessa ja kaikilla kouluasteilla
 - kehitetään oppimisen tuen toimintamalleja ja -kulttuuria
 - lisätään liikettä ja liikunnallista toimintaa päiväkotien ja koulupäivien yhteyteen

- käynnistetään koulu alustana -pilotit koulurakennusten hyödyntämiseksi monitoimijatiloina, jotka mahdollistavat hyvinvointia tukevien palvelujen ja harrastustoiminnan tarjoamisen alueen asukkaille
 - Pyritään pakollisten opintojaksojen ryhmäkoot rajaamaan 25 opiskelijaan. Jotta nuori tulisi nähdyksi paremmin, saisi paremmin tukea opettajalta ja opettajalla olisi riittävästi aikaa nuorelle, pienemmät ryhmäkoot ovat välttämättömiä.
 - Englanninkielisen ylioppilastutkinnon aloittaminen, mikäli lainsäädäntö muuttuu uuden hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ja englanninkielinen ylioppilastutkinto tulee mahdolliseksi.
- Toimenpiteet Työvoima- ja elinkeinouudistuksen (TE2025) edistämiseksi
 - järjestetään STEAM Turku -toimintaa kaikilla kouluasteilla lasten ja nuorten kiinnostuksen lisäämiseksi luonnontieteiden ja matematiikan oppimista ja jatko-opiskeluja kohtaan
 - vahvistetaan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavaa osaamista
 - kehitetään yhteistyössä korkeakoulujen ja yritysten kanssa entistä sujuvampia opintopolkuja työelämään alueen pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi
 - Toimenpiteet Ilmastotavoitteiden edistämiseksi
 - kehitetään ilmasto- ja kestävyyskasvatusta päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten arjessa tukevaa pedagogiikkaa, toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä
 - toimeenpannaan vuonna 2024 päättyneiden projektien tuloksena syntyneet perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kestävyys- ja ilmastokasvatuksen toimintasuunnitelmat

V. Tunnusluvut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Lähde	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Ennuste 2024
Lukiokoulutuksen oppilasmäärät 20.9. (ilman kv-lukiota)	lkm	Lukiokoulutus: Kaupungin päivälukiot yhteensä + iltalukion opiskelijat	3 812	3 820	3 928	3 933
Lukiokoulutuksen oppilasmäärät 20.9. (ilman iltalukiota)	lkm	Lukiokoulutus: Kaupungin päivälukiot yhteensä	3 553	3 575	3 696	3 730
Turkulaisten 16-18 -vuotiaiden määrä	lkm	-	4 878	5 216	5 061	5 253

suomenkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	Turun kaupungin väestöennusteet 2020-2051	3 811	4 010	3 910	4 010
ruotsinkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	Turun kaupungin väestöennusteet 2020-2051	276	304	283	313
muunkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	Turun kaupungin väestöennusteet 2020-2051	791	902	868	930
Lukiokoulutuksen oppilasmäärät 20.9. (ml. kv-lukio)	lkm	-	3 879	3 879	3 995	4 000

VI. Toimenpiteet

Toimenpide	Vastuhenkilö
Tuen strategian käyttöönotto ja sen mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen ja kouluttaminen.	Palvelualuejohtaja; rehtorit
Verkko-opetuksen kehittäminen ja monipuolistaminen	Palvelualuejohtaja; rehtorit
Valmistautuminen englanninkielisen lukiokoulutuksen aloittamiseen	Palvelualuejohtaja; rehtorit
Päivälukioiden pakollisten opintojaksojen ryhmäkokojen pienentäminen	Palvelualuejohtaja; rehtorit
Iltalukio tehostaa oppivelvollisten opintopolkujen rakentamista, oppimisen tukemista ja opiskeluhoollon kohdentamista	Palvelualuejohtaja; rehtorit
Työväenopisto jatkaa osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kehittämistä, lisää opintopistekurssit kurssitarjontaan ja panostaa suomi toisena kielenä opetukseen.	Palvelualuejohtaja; rehtorit

VII. Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Opiskelijavirtauma, päivälukiot	lkm	3 300	3 357	3 300	3 400
Opiskelijavirtauma, iltalukion tutkintoon johtava koulutus	lkm	510	678	450	450

Opiskelijavirtauma, Tsuto	lkm	15 000	11 525	15 000	15 000
Opetustunnit/Tsuto	lkm	19 000	25 394	20 000	20 000
Päivälukiot kokonaiskustannus (€ / opiskelija)	€	6 230	7 349	6 800	7 500
Päivälukiot opetukseen (€ / opiskelija)	€	4 223	4 737	4 450	4 550
Iltalukio kokonaiskustannus (€ / opiskelija)	€	4 000	6 027	5 550	5 600
Iltalukio opetukseen (€ / opiskelija)	€	3 050	5 452	5 070	5 200
Ylioppilas-kirjoitusten arvosanojen keskiarvo	arvosana (1-5)	4,80	4,76	4,80	4,8

VIII. Henkilöstöstrategian toimenpiteet

Tavoite	Toimenpide	Vastuhenkilö
Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvia tarpeita ja mahdollistaa mielekkään urapolun	Henkilöstölle järjestetään täydennyskoulutusta, joka tulee asetettuja tavoitteita, uudistumista sekä työhyvinvointia.	Palvelualuejohtaja